

Framhald av síðu 9

arbeitt innan fiskasjúkur, eri eg vorðin enn meira sannfurdur um, at fiskifrøðin einki yvirhøvur hevur við aling at gera.» Sitat slutt.

Løgið at eingin hevur funnið út av hesum fyrr enn nú, Áki fyrri stuttum kom upp í leikin mitt í alieksplójónini. Gott, at donsku silaalararnir ikki grunaðu hetta, tá teir fyrri eini 30 árum síðani tóku seg saman og keyptu alistøðina í Brøns at nýta til royndarstöð, tí teir «læntu» júst ein biolog frá fiskirannsóknarstovuni (D.F.H.) í Charlottenlund at standa fyrri arbeíðinum.

Í 1961 kom annar biologurin Frank Bregnballe, sum hevur verið leiðari á støðini nú í mong ár. Fleiri biologar eru á royndarstöðini í dag og «Dambrugs-laboratoriet» er deild undir Danmarks Fiskeri og Havundersøgelser.

Tibetur er fiskaaling ikki bert sjúkur, men tá eg havi vitjað donsku alibrúkini saman við hesum biologum, hevur týðandi tættur í teirra arbeíði júst verið at ráðgivið donsku alarunum teimum mongu sjúkum viðvíkjandi, sum teir hava at dragast við. Alararnir ringja til royndarstöðina og biologarnir koyra út og hjálpa alarunum at fyrirbyggja og viðgera sjúku. 500 alistöðir eru, so har er nóg mikið at takast við.

Arbeíðið á royndarstöðini í Brøns hevur verið so munagott, at danska silaalingin í mong ár var hin fremsta í heiminum og er tað helst enn, tá talan er um alabogasil (portions-sil).

Djórælæknir er eingin, og hevur eingin verið, beinleiðis knýttur at royndarstöðini, men tá talan hevur verið um bakteriu- og virusjúkur, hevur verið sera fruktagott og friðarligt samarbeiði millum donsku djórælæknarnar og biologarnar á royndarstöðini. Danska arbeíðið við fiskasjúku er kent um øll Norðurlond.

Á fiskirannsóknarstovuni og P/F Fiskaaling halda vit okkum á sama hátt hava havt fruktagott samarbeiði við landsdjórælæknastovnin heilt frá tí alingin byrjaði. At so báðum stovnum hevur tørváð manning, «kompetansu» og holi at virka í, at kunna fylgja við í «alieksplójónini» seinastu 3 árin er ein onnur søk, sum tí ikki eigur at fáa okkum at seta kós íð líkist norska «departement»-klandurspolitikkinum.

Hetta norska klandur millum «departement» er eisini kent í øllum londum, sum fáast við at ala laks, hevur verið vinnuni til

ógagns og alingin hevur arvað tað frá gomlu laksaskipanini í Noregi. Noreg er gamalt «laksaland».

Villa laksin úti á havi fekst Fiskeridirektoratet við. Laksin í áum og vøtnum «átti» Miljøverndepartementet, men fiskasjúkur hoyrdu undir Landbruksdepartementet.

Tá laksaaingin mentist, bygdu sum vera man øll hesi «departement» egnar laksaroyndarstöðir, ið, á sama hátt sum russar og amerikanarar í rúmdini, hava kappast at gera royndir á aliekinum. Øll vita, at samarbeiðið hevur verið vánaligt og nógvið og orka er spilt at gera somu royndir «paralet» á øllum stöðum.

Vit hava ikki hetta gamla laksaspøkilsíð at dragast við; tí ongantið hevur verið ivi um, hvør stovnur, ið hevur fingist við laks, sil og fiskaaling í Føroyum.

1. Villur laksur í ánum

7. oktober 1963 varð fyrsta laksariði fangað í Fjarðará, at nýta til at strika og seta við undan. Tað vóru Føroya Silaveiðifelag og Fiskirannsóknarstovan, sum tá fóru undir hetta, og fyrstu árin skipaði Fiskirannsóknarstovan fyrri arbeíðinum við strúking og røktaði rogn og yngul á klekistøðini í Sandagerði.

Fiskirannsóknarstovan tók eisini lut í byggingini av laksastigjunum í Leinum, og fekk til vega norska serkøna hjálp til hetta arbeíði.

2. Laksur á havinum

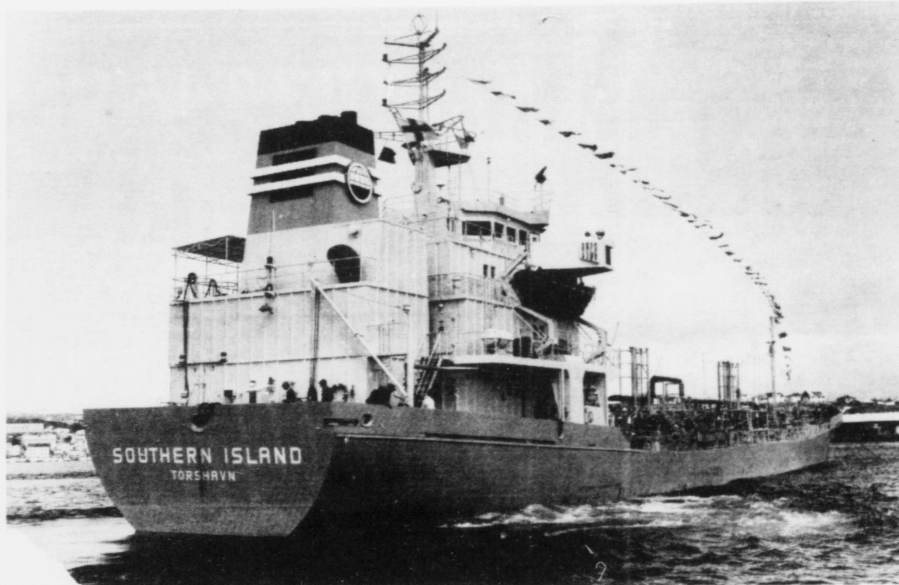
Tíðindi um laks, veiddur av tilvild undir Føroyum, vórðu send Fiskirannsóknarstovuni, og í november 1967 var «Jens Chr. Svabo» á fyrsta sinni sendur út at leita eftir laksi við línu. Hetta fórði so beinleiðis til, at 3 bátar fóru við laksalínu í 1968, og soleiðis byrjaði laksaveiði undir Føroyum. Fiskirannsóknarstovan hevur nýtt nógva orku at kanna laks og laksagongd.

3. Aling

Fyrst í 1960 árunum spurdu fólk javnan Fiskirannsóknarstovuna, um møguleikar vóru fyrri silaaling í Føroyum.

Vit settu okkum í samband við silaroyndarstöðina í Brøns í 1964 og hava sum kunnugt ahalðandi arbeitt við silaaling nú í skjótt 22 ár í góðum samstarvi við royndarstöðina í Brøns.

Í 1973 álegði Føroya Landsstýri Fiskirann-

Farmaskipavinnan biður tað almenna um hjálp

— Tað er sjálvsagt, at vit vilja vera við til at viðgera stöðuna hjá farmaskipaflotanum. Vit hava fingið áheitan um hetta, og landsstýrið fer so at gera tað, sum gerast kann uppá ein landsbúskaparlaga forvarligan máta.

Hetta sigur Atli Dam, løgmaður í samrøðu við Sosialin.

Í nýggjársrøðuni visti Atli Dam á, at vandi er fyrri at farmaskipaflotin fer av knóranum um ikki vend kemur í raksturin hjá farmaskipaflotanum ella verða ikki serlig hjálpartiltøk framd.

Vit hava spurt løgmann, hvussu hettislig stöðan í veruleikanum er, og hvørjar møguleikar landsstýrið hevur at bota um stöðuna hjá hesum skipum. Hann sigur:

— Tað er eingin loyna, at tey nýggju farmaskipini hava trupulleikar bæði av generellum slag og meira serligum slag, sum rakar

hvert skipið sær. Marknaðurin er heldur ikki batnaður munandi og ið hvussu so er eru títt ikki í lotuni fyrri, at marknað-

urin batnar so skjótt, at hesi skipini um stutta tíð kunnu vinna til rentur og avdrátt. Tað gera tey ikki nú.

— Er talan um at tað almenna skal koma uppi fyrri at hjálpa hesum partinum av flotanum?

— Út frá teirri stöðuni, sum hesi skip eru í, er greitt, at vit saman við vinnuni vilja royna at umhugsu um tað kunnu fremjast nøkur tiltøk, sum kunnu bjarga tí frægasta partinum av hesum skipum.

Løgmaður sigur, at vinnan í felag hevur vent sær til landsstýrið fyrri at

vita, um ikki møguleikar finnast fyrri at bota um stöðuna. Tað gjørdi hon miðjan desember í fjør.

Løgmaður sigur, at tað er sjálvsagt at landsstýrið vil vera við til at viðgera stöðuna. — Vit hava fingið eina áheitan frá vinnuni og vit vilja gera tað, sum gerast kann uppá ein landsbúskaparlaga forvarligan máta.

Ætlanin er møgulega at skipa onkran felagsskap, møgulega við almennari lutteku, sum kann fáa skipini at samkoyra í størri mun, soleiðis at raksturin gerst bæði biligari og meira rationellur. Men tað týðningarmesta er at fáa avtalur við láni-stovnar.

Løgmaður sigur síðani, at ein nevnd fer at arbeiða við hesum spurningum og royna at koma til eina niðurstøðu rætttiliga skjótt.

Uppá fyrispurning um møguleiki er fyrri, at niðurstøðan gerst hon, at best er at lata hesi skipini fara, sigur løgmaður, at hetta sjálvandi er ein møguleiki.

Framhald í síðu 12

